



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 632/2021-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa obchodnej spoločnosti **RECLAIM, a. s.**, Staromestská 3, Bratislava, IČO 46 076 760, zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Babčanikom, Alžbetin Dvor 1348, Miloslavov, proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 20 CoE 63/2020-95 z 12. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. mája 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 20CoE/63/2020-95 z 12. januára 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie, a zároveň si uplatňuje náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol oprávneným v exekučnom konaní, v ktorom si vymáhal pohľadávku judikovanú zmenkovým platobným rozkazom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „zmenkový súd“) č. k. 1 Zm 622/07-14 z 25. marca 2008. V predmetnom exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Kežmarok (ďalej len „exekučný súd“) pod sp. zn. 6Er/703/2012 tento exekučný súd uznesením č. k. 6 Er 703/2012-55 z 20. marca 2019 zastavil exekúciu z dôvodu, že podľa jeho názoru úverová zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, za ktoré označil poplatok za spracovanie medziúveru, poplatok za vedenie účtu a poplatok za biankozmenku, ako aj s ohľadom na okolnosť, že v základnom konaní zmenkový súd

neskúmal dôvod vystavenia zmenky, keďže nemal úverovú zmluvu ani k dispozícii a oprávnený nespĺnil formálny predpoklad § 243f ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) a riadne nedoplnil návrh na vykonanie exekúcie. Proti predmetnému uzneseniu exekučného súdu podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením tak, že uznesenie exekučného súdu potvrdil a povinným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie videl sťažovateľ v dvoch aspektoch. Prvým bola arbitrárnosť a absencia riadneho odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu. Druhým mal byť nesprávny procesný postup spočívajúci v zastavení exekúcie bez splnenia zákonom stanovených podmienok.

4. Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysporiadal so žiadnym z jeho podstatných tvrdení. Sťažovateľ pritom v podanom odvolaní proti uzneseniu exekučného súdu zásadným spôsobom rozporoval existenciu podmienok pre zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, poukazujúc na judikatúru vyšších súdnych autorít, a k týmto podstatným tvrdeniam sa odvolací súd vôbec nevyjadril a svoje potvrdzujúce rozhodnutie založil výlučne na zistení, že zmenkový súd neskúmal spotrebiteľskú zmluvu, z čoho automaticky vyvodil, že nebolo prihliadnuté na neprijateľné podmienky.

5. K nesprávnemu procesnému postupu krajského súdu sťažovateľ uviedol, že pre naplnenie hypotézy právnej normy § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku musí exekučný súd nevyhnutne identifikovať aj konkrétnu neprijateľnú zmluvnú podmienku, konkrétne obmedzenie či neprípustnosť použitia zmenky alebo konkrétny rozpor s dobrými mravmi, na ktoré v základnom konaní nebolo prihliadnuté, pričom nepostačuje, že súd v základnom zmenkovom konaní neskúmal spotrebiteľskú zmluvu. Sťažovateľ poukázal aj na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 299/2019 z 20. februára 2020, podľa ktorého § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku nie je možné vykladať mechanicky tak, že pokiaľ vo veci konajúci súd identifikoval neprijateľnú podmienku, tak automaticky zastaví exekúciu v celom rozsahu, pretože pokiaľ je možné neprijateľnú podmienku kvantifikovať, t. j. oddeliť od ostatných nárokov zo zmenky uplatňovaných na základe exekučného titulu v exekúcii, je potrebné v záujme spravodlivého posúdenia veci neprípustiť exekúciu len tej časti nároku uplatneného zo zmenky, ktorá má svoj pôvod (základ) v neprijateľnej zmluvnej podmienke.

6. Krajský súd teda podľa sťažovateľa vôbec nereflektoval na jeho podstatné právne argumenty obsiahnuté v jeho odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu a uznesenie exekučného súdu potvrdil bez toho, aby kvantifikoval nárok sťažovateľa viažuci sa na konkrétnu neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá by predmetný nárok sťažovateľa spochybnila.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Podstatou ústavnej sťažnosti je teda porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že predmetom odvolania sťažovateľa bolo jeho tvrdenie, že v predmetnom exekučnom konaní oprávnený v súlade s novelou Exekučného poriadku prijatou zákonom č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon č. 438/2015 Z. z.“), doplnil 13. januára 2016 návrh na vykonanie exekúcie o opis všetkých rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa vlastného vzťahu s povinnými a poskytol aj listinné dôkazy na preukázanie týchto skutočností. Okrem toho vo svojom odvolaní tvrdil, že úverová zmluva, na základe ktorej bola vystavená v predmetnej veci zmenka, nie je spotrebiteľským úverom, a preto nepodlieha režimu zákona o spotrebiteľských úveroch (zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pozn.), a preto sťažovateľ zastával názor, že obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky vo vzťahu k vymáhanému nároku je možné posudzovať len v intenciách zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý zakazuje použitie zmenky na zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy len s účinnosťou od 1. mája 2014.

10. Argumentácia sťažovateľa v jeho odvolaní, ktoré viedlo k vydaniu napadnutého uznesenia, bola teda podľa už uvedeného odlišná od argumentov, ktoré uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti (najmä bod 5 odôvodnenia tohto uznesenia). Krajský súd v napadnutom uznesení presvedčivo vyvrátil sťažovateľovo tvrdenie, že úverová zmluva, na základe ktorej bola v predmetnej veci vystavená zmenka, nie je spotrebiteľským úverom. Napokon sťažovateľ tento záver krajského súdu nespochybňuje ani vo svojej ústavnej sťažnosti.

11. K ďalšiemu odvolaciemu tvrdeniu sťažovateľa ústavný súd podotýka, že iba samotné predloženie dokladov v súlade s novelou Exekučného poriadku prijatou zákonom č. 438/2015 Z. z. zo strany oprávneného v exekučnom konaní neznamená automatické pokračovanie v exekúcii. Krajský súd totiž uviedol, že na základe listín predložených sťažovateľom dospel súd prvej inštancie k záveru, že rozhodnutie, ktoré bolo podkladom na vykonanie exekúcie (exekučný titul), bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky, a že tento nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Podľa názoru krajského súdu keďže exekučným titulom v danej veci bol zmenkový platobný rozkaz, z ktorého podstaty vyplýva, že pri jeho vydávaní sa nezohľadňuje kauza zmenky, ale len samotná zmenka, súd prvej inštancie rovnako správne aplikoval na preskúmaný prípad § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku v znení účinnom

do 31. marca 2017. Pre naplnenie hypotézy tohto ustanovenia je podstatné, že v predmetnom prípade išlo o nárok zo zmenky, ktorý vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, pričom v základnom konaní nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky (1), na obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky (2) a ani na rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom (3). Podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku (v znení platnom do 31. marca 2017) na zastavenie exekúcie pritom postačovalo aj neprihliadnutie na jeden z týchto troch dôvodov. Ústavný súd iba dodáva, že podľa už uvedeného bola na zastavenie exekúcie v predmetnom prípade postačujúca aj samotná skutočnosť, že táto sa viedla na základe zmenkového platobného rozkazu vydaného na základe neprípustnej (v spotrebiteľských veciach, pozn.) tzv. biankozmenky, čo sťažovateľ žiadnym spôsobom nespochybnil.

12. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že neodmysliteľnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces je aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v odvolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa podaním riadneho opravného prostriedku domáha ochrany svojich práv pred odvolacím súdom z dôvodov, ktorých uplatnenie umožňuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady ustanovené zákonom na poskytnutie ochrany v odvolacom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodov na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie takejto právnej ochrany však, prirodzene, nemožno považovať za právo na úspech v odvolacom konaní (m. m. II. ÚS 4/94), ak každé také rozhodnutie odvolacieho súdu odpovedá na obsah odvolania ústavne konformným spôsobom a v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy). Z už uvedeného bodu je podľa názoru ústavného súdu zrejmé, že krajský súd sa v napadnutom uznesení dostatočne vysporiadal s odvolacími argumentmi sťažovateľa, a preto sťažovateľovo tvrdenie v ústavnej sťažnosti, že krajský súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nevysporiadal so žiadnym z jeho podstatných tvrdení v odvolaní, nepovažuje ústavný súd za relevantné.

13. Vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovateľ poukazoval aj na skutočnosť, že exekučný súd zastavil exekúciu vcelku, a nie len pomerne vo vzťahu k rozsahu neprijateľných zmluvných podmienok (bod 5 odôvodnenia tohto uznesenia), čo malo predstavovať nesprávny procesný postup krajského súdu, ktorý tento postup potvrdil. Pritom poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj na nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 299/2019 z 20. februára 2020. Ústavný súd ale poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ túto námietku vzniesol prvýkrát až vo svojej ústavnej sťažnosti, t. j. neuviedol ju už vo svojom odvolaní. Ústavný súd preto musel ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že v konaní pred ústavným súdom uplatnil sťažovateľ argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol už v konaní pred všeobecnými súdmi, t. j. v odvolacom konaní.

14. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05,

III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

15. Ústavný súd teda konštatuje, že nad rámec časti, ktorú považoval za neprípustnú (body 10 a 13 v spojení s bodom 5 odôvodnenia tohto uznesenia), v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a ani jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (spočívajúcim v údajnej arbitrárnosti napadnutého uznesenia, pozn.), preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval vo svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu